

Proa

Jo
Nesbø

L'espectre

«Profundament commovedora...
Aquest és el cas més personal d'en Harry»
Publishers Weekly

JO NESBØ

L'ESPECTRE

Traducció de Meritxell Salvany

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: octubre del 2015

Títol original noruec: *Gjenferd*

© 2011, Jo Nesbø

Publicat amb l'acord de Salomonsson Agency.

© de la traducció, 2015, Meritxell Salvany

Drets exclusius en llengua catalana:

Raval Edicions SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-583-4

Dipòsit Legal: B-22.446-2015

Composició: Víctor Igual, SL

Impressió: Romanyà Valls

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

ÍNDEX

PRIMERA PART	5
SEGONA PART	203
TERCERA PART	339
QUARTA PART	481
CINQUENA PART	607
Agraïments	619
Bibliografia	621

Els esguëlls la reclamaven, com una mena de vòmit auditiu que s'escolava per entremig dels altres sorolls de la nit del centre d'Oslo: el brunzit monòton dels cotxes, l'estrèpit d'una sirena que anava variant d'intensitat en la distància, les campanes d'una església que feia un moment havien començat a repicar allà mateix. Era llavors, durant la nit, que sortia a buscar menjar. Va explorar el linòleum llardós del terra de la cuina amb el morro; mentrestant, el seu cervell anava enregistrant les diferents olors i classificant-les ràpidament en tres categories: comestible, potencialment perillós i irrellevant. Un tuf lleugerament agre de cendra de cigarret. L'aroma gairebé ensucrada de la sang que impregnava un bocí de cotó fluix. La flaire amargant de cervesa que emanava de l'interior d'una xapa de Ringnes. Molècules de sofre, salnitre i diòxid de carboni que s'anaven desprenent d'un cartutx de metall buit, prou gran per allotjar una bala de plom de nou per divuit mil·límetres, o, senzillament, un Makarov, que era com se'l solia anomenar i que, en realitat, era el nom de la pistola a la qual s'havia adaptat originàriament aquell calibre. El fum d'una burilla de cigarret que encara cremava, amb el filtre daurat i el paper fosc amb l'àguila imperial russa impresa. El tabac era comestible. Una mica més enllà, un baf d'alcohol, cuiro, greix i asfalt. Una sabata. La va enumerar. Després va constatar que no era tan fàcil de rosegat com la jaqueta de cuiro de l'armari, la que podia a benzina i a l'animal mig podrit amb què l'havien fet. El seu cervell de rosegador es va concentrar; havia de trobar la manera de superar

l'obstacle que tenia davant. Havia provat d'esmunyir els seus vint-i-cinc centímetres de llarg i el gairebé mig quilo que feia per tots dos costats, però no se n'havia sortit. L'obstacle jeia de costat, d'esquena a la paret, i ara mateix li bloquejava l'accés al cau i als vuit nadissos cecs i pelats que reclamaven la llet dels seus mugrons amb esgüells cada vegada més forts. El munt de carn feia olor de sal, de suor i de sang. Era un home i encara era viu; les orelles, extremament sensibles, sentien els batecs esmor-teïts del cor sota els crits dels nadissos famolencs.

Tenia por, però no podia triar. L'instint d'alimentar els na-dissos era el més fort de tots, i tant li eren el perill que corregués o els esforços que hagués de fer per aconseguir-ho. Així, doncs, es va quedar allà de quatre potes, ensumant l'aire, esperant que se li acudís una bona solució.

Ara les campanades del rellotge de l'església s'havien fos amb els batecs del cor d'aquell home i anaven alhora. Un, dos, tres, quatre...

La rata va ensenyar les dents.

Juliol. Merda, tu! Al juliol, un no es pot morir. Són campanes, això?, o és que el collons de bala portava un allucinogen? Entesos, doncs. S'ha acabat. Al capdavant, suposo que tant és si la dinyes aquí o allà; ara, o més endavant. Però m'ho mereixia, jo, anar-me'n a l'altre barri precisament al juliol, enmig dels refilets dels ocells, el carris queig de les ampolles que s'obren sense parar i el xivarri que s'alça del riu Aker? Mereixia morir-me enmig de tota aquesta festa estiuenca dels pebrots, en aquest cau de ionquis repugnant, amb un forat de més al cos? Ara la vida i els segons se m'escapen, i flai-xos dels records de tot el que m'ha dut fins aquí m'omplen el cap, un cúmulo de circumstàncies i d'entrebancs que no sempre he triat jo. S'ha acabat, doncs, és això, la meua vida? Tenia plans, però ara s'han convertit en un borró de pols i, la meua vida, en un acudit a

mig explicar, un de tan curt que l'hauria pogut acabar de dir abans que deixessin de sonar les refotudes campanes o el que sigui. Collons! Ningú mai no m'havia dit que això de morir-se fotés tant de mal! Ets tu, pare? Ei, no marxis, sisplau! Va, queda't, que t'explicaré l'acudit. Em dic Gusto i tinc dinou anys. Tu eres un desgraciat que es va follar una desgraciada; al cap de nou mesos vaig néixer jo i vaig anar a petar a casa d'una família d'acollida abans que comencés a gatejar. Els feia la vida impossible, però, cada cop que mirava de tocar-los els pebrots, ells m'embolicaven encara més amb la manta asfixiant del seu amor de pares i em preguntaven que què volia. Un collons de gelat, potser? No hi havia manera de fer-los entendre que, als que som com tu i com jo, ens haurien d'engegar un tret de seguida, que som una plaga que s'ha d'exterminar; uns depravats que, si ens en donen l'oportunitat, criem com conills. I tot gràcies a ells. És clar que ells també tenen les seves necessitats; tothom en tenim, de necessitats. Saps? El primer cop que vaig veure als ulls de la meva mare d'acollida que necessitava ella, tenia tretze anys.

«Mira que n'ets de guapo», em va dir. Jo havia deixat la porta del lavabo entreoberta expressament i ella va entrar. Em volia dutxar, però encara no havia obert l'aixeta perquè ella no s'adonés que era a dins. Quan em va veure es va quedar un parell de segons més dels que s'hauria d'haver quedat abans de tocar el dos a corre-cuita, i llavors ho vaig saber. Em vaig pixar de riure. Saps? Aquest és un do que tinc; de seguida veig què necessita, la gent. Vés a saber, potser ho he heretat de tu! Quan va haver fotut el camp em vaig mirar al mirall; no era la primera que m'ho deia, que era guapo. Estava més desenvolupat que els altres nois de la meva edat; era alt, esvelt, i ja tenia les espatlles ben amples i musculades, i els cabells tan negres que em brillaven i tot, com si reflectessin tota la llum. Els pòmuls, alts, i la barbeta, prominent i angulosa, i una boca gran; voraç, però amb els llavis molsuts, com els d'una noia. La pell, morena i suau, i els ulls, castanys, gairebé negres. Un dels

xavals de la classe em deia «la rata negra». Com es deia, el molt imbècil, Didrik? De gran, volia ser concertista de piano. Una vegada, quan jo ja havia fet els quinze, va dir en veu alta, perquè tota la classe el sentís: «La rata negra ni tan sols sap llegir com Déu mana».

Jo em vaig limitar a somriure. Naturalment, sabia per què ho havia dit: volia quedar-se amb la Kamilla. N'estava enamorat, però no ho havia dit a ningú; ella, en canvi, estava enamorada de mi i no havia estat ni de bon tros tan discreta com ell. En una de les festes que havia muntat la classe l'havia grapejat una mica, però a sota del jersei de la Kamilla no hi havia res de l'altre món. Ho vaig dir a un parell de la classe i en Didrik em devia sentir, perquè tot d'una semblava haver-se proposat aconseguir que tothom em deixés de banda. A mi no m'interessava gaire, ser el més popular i tota aquesta merda, però que et deixin de banda no fa cap gràcia, tampoc, així que me'n vaig anar a veure en Tutu, de la penya dels motards. En aquella època just havia començat a passar haixix del seu a l'insti; li vaig explicar que, per poder fer bé la meua feina, calia que els altres em respectessin una mica més, i llavors em va prometre que s'ocuparien d'aquell imbècil. En Didrik mai no va voler explicar a ningú com s'ho havia manegat per enganxar-se dos dits amb la frontissa de dalt de tot de la porta del lavabo dels nois, però el cas és que ja no em va tornar a dir «rata negra» mai més —es va haver de treure del cap allò de ser pianista professional, és clar—. Collons! Quin mal, hòstia! No, no vull que em consolis, pare; el que vull és que m'engeguis un altre tret. L'últim; llavors marxaré d'aquest món d'una puta vegada i deixaré tothom tranquil. T'ho juro! Collons! Campanes un altre cop? Pare? Ei, on t'has fotut?

Era gairebé mitjanit a Gardermoen quan el vol SK-459 provinent de Bangkok va rodar trontollant fins a l'espai que li havia estat assignat per al desembarcament, la porta 46. El capità Tord Schultz va frenar i, al cap de poc, els motors de l'Airbus 340 es van aturar del tot; llavors es va afanyar a tancar el subministrament de combustible. El bram metàl·lic dels motors va anar baixant de freqüència fins que es va haver convertit en un ronc afable. Després, gairebé per instint, va mirar el rellotge. Havien passat tres minuts i quaranta segons d'ençà de l'aterratge; dotze minuts abans de l'hora prevista, doncs. Tot seguit, juntament amb el copilot, es va assegurar que tot estigués a punt per tancar i aparcar l'aeronau; es quedaria allà tota la nit estacionada, amb la mercaderia a l'interior. Va donar un cop d'ull a la carpeta que contenia el diari de vol. Setembre de 2011. A Bangkok encara era època de pluges; com de costum, l'ambient era d'allò més xafogós i havia esperat amb ànsia poder tornar a casa per gaudir dels primers vespres frescos a la ciutat. Ben mirat, no hi havia res millor que Oslo pel setembre. Va anotar la quantitat de combustible que havia sobrat a la casella corresponent. Alguna vegada n'havia hagut de donar comptes a la companyia quan, tornant d'Amsterdam o de Madrid, havia volat més de pressa del que requeria una gestió racional dels recursos econòmics i havia cremat milers de corones de combustible per arribar a temps. Al final, el cap de pilots l'havia cridat al seu despatx i li havia cantat les quaranta.

—Arribar a temps?! Però si cap dels passatgers tenia vols de connexió!

—Però que no som les línies aèries més puntuals del món?
—havia remugat ell, citant l'eslògan de la companyia.

—Sí, i aviat serem la primera pel que fa als números vermells, també, hòstia! I ara, digues, per què tanta pressa, eh?

Llavors en Schultz havia arronsat les espatlles. Evidentment, no li podia dir que, si havia obert al màxim les vàlvules del combustible, era perquè qui tenia pressa era ell, que havia de pilotar el proper vol nacional que sortís cap a Bergen, Trondheim o Stavanger, que no podia permetre de cap de les maneres que l'assignessin a cap altre pilot.

Ja era massa vell perquè li poguessin fer res que no fos etzi-bar-li quatre crits. Mai no havia comès cap error greu i el sindicat de pilots protegia els que eren com ell. A més, aviat faria els cinquanta-cinc, els dos cinc; llavors ja es podria jubilar i ho pensava fer. En Schultz va deixar anar un sospir. Els pocs anys que li quedaven fins llavors, doncs, havia de mirar per ell, perquè només així evitaria superar tots els seus companys pel que feia als números vermells, per expressar-ho si fa no fa en els termes que havia fet servir aquella vegada el seu cap.

Va signar el diari de vol, es va aixecar i va sortir de la cabina per anar a ensenyar al passatge aquelles dents de pilot blanques com perles que tenia, el somriure que deia a tothom ben alt i ben fort que amb ell es volava segur. Temps enrere, quan anunciava als altres la seva professió, de seguida se'l miraven amb uns altres ulls. S'havia adonat que n'hi havia prou amb pronunciar la paraula *pilot*, aquella paraula màgica, perquè tots, homes i dones, joves i no tan joves, veiessin en ell no només el carisma, l'aplom i aquell encant gairebé infantil, sinó també la fredor, la perícia, la precisió, la intel·ligència distant i aquella valentia a l'hora de desafiar les lleis de la física i les pors innates de l'ésser humà. Però tot allò ja feia temps que havia canviat. Ara el veien més aviat com el conductor d'autobús en què s'havia convertit, i no paraven de preguntar-li si sabia què costaven els bitllets

més econòmics a Las Palmas o per què als avions de la Lufthansa hi havia més espai per a les cames.

A la merda tots! A la merda!

Se'n va anar fins a la sortida de l'aeronau i es va col·locar al costat de les hostesses; després es va redreçar tot ell i va seguir somrient mentre proferia uns quants «*Welcome back, Miss*» amb un pronunciat accent de Texas, tal com havia après a fer a l'escola d'aviació de Sheppard; a canvi, les passatgeres l'obsequiaven amb un somriure de reconeixement. Temps enrere, després de somriures com aquells no li havia costat gaire quedar més tard al vestíbul d'arribades. I, naturalment, ho havia fet un munt de cops arreu del món, des de Ciutat del Cap fins a Alta. Dones. Aquell havia estat el problema. El problema, i la solució. Dones. Un fotimer. Sempre diferents. Ara què, però? El naixement dels cabells començava a batre's en retirada sota la gorra, però el tall de sastre de l'uniforme encara realçava la seva estatura i les espatlles amples. De fet, quan l'havien declarat no apte per pilotar avions de combat i havia acabat dalt d'un Hercules, el burro de càrrega de l'espai aeri, havia donat la culpa de tot precisament a la seva constitució, i a casa havia explicat que era un parell de centímetres massa alt per pilotar avions de combat, que per embotir-te a la cabina d'un F-5 o un F-16 havies de ser pràcticament un nan. Però la veritat era que la competència li havia passat la mà per la cara. L'alçada, doncs, era l'adequada, però ell no havia estat a l'altura. Ben mirat, el seu cos era l'únic que havia aguantat bé el pas del temps, l'únic que no se n'havia anat en orri, com els seus matrimonis, o la família, o els amics. Però com havia passat? I on era, ell, quan tot se n'havia anat a la merda? Probablement, en alguna habitació d'hotel a Ciutat del Cap, o a Alta, fent-se unes quantes ratlles de coca per compensar l'ensopiment en què l'havien sumit les copes de més al bar, o amb la polla a dins d'alguna passatgera que esperava no tornar a veure mai més a bord, una

not-welcome-back-Miss, per mirar d'oblidar tot el que no havia pogut ser i que ja mai no seria.

Al cap d'un moment, en Schultz es va fixar en un dels passatgers que avançava cap a ell pel passadís. Caminava amb el cap cot, però, tot i així, cridava l'atenció perquè era força més alt que els altres. Era esvelt i d'espatlles amples, si fa no fa com ell, i duia els cabells clars tallats molt curts, tant, que se li alçaven de la closca ben drets, com les cerres d'un raspall. Era més jove que ell i feia tota la pinta de ser noruec, però es veia d'una hora lluny que no era el típic turista que se'n tornava cap a casa, sinó que més aviat semblava que fes temps que visqués a l'estranger, amb aquell bronzejat que tirava a gris tan característic dels blancs que s'havien passat una colla d'anys al sud-est asiàtic. El vestit de lli marró, sens dubte de sastre, li donava un aire seriós. Devia ser un empresari; un empresari a qui no li agradava fatxendejar, perquè viatjava en classe econòmica. Però el que havia cridat l'atenció a en Schultz d'aquell home no eren ni el vestit ni l'alçada, sinó la cicatriu, una cicatriu que naixia a la comissura esquerra i li creuava la galta fins a gairebé l'orella, com una falç en forma de somriure. Era grotesc i, alhora, meravellosament dramàtic.

—*See you.*

En Tord Schultz va fer un bot; l'home li va passar pel davant i va sortir de l'aeronau abans que ell tingués temps de saludar-lo. Tenia la veu ronca i aspra, i els ulls injectats en sang suggerien que havia estat dormint durant el vol i que s'acabava de despertar.

Al cap de poc, a l'avió ja no hi quedava ningú. La furgoneta amb el personal encarregat de la neteja acabava d'aparcar a la pista d'aterratge quan els membres de la tripulació en van sortir tots junts. En Schultz va reparar que el rus baixet i fornit era el primer de baixar de la furgoneta; després es va afanyar a pujar les escales fins a l'interior de l'aeronau amb l'armilla re-

flectant groga que duia imprès el logotip de l'empresa de neteja, Solox.

—*See you*.

El seu cervell va enregistrar la salutació del rus mentre se n'anava amb els altres cap a les oficines de la tripulació.

—No duies una maleta de mà, també, quan has embarcat? —li va preguntar llavors una de les hostesses, assenyalant amb l'índex la Samsonite del pilot. Com es deia, ella? Mia? Maja? En Schultz no se'n recordava, però li semblava que se l'havia tirat un cop durant una escala ara feia segles. O potser no?

—No —li va contestar ell.

«*See you*», va tornar a pensar en Schultz. «Ens tornarem a veure», o «He vist com em miraves»?

Van passar per davant de la mampara que hi havia al costat de les oficines de la tripulació. Al darrere de la mampara amb prou feines s'hi cabia, però, en teoria, hi havia prou lloc per a un agent de control de duanes; el noranta-nou per cent de les vegades que en Schultz havia passat per allà, però, la cadira era buida, i, ni una sola vegada en els trenta anys que feia que treballava per a la companyia, ningú no l'havia aturat per escorcollar-li l'equipatge.

«*See you*».

«Et tinc clissat». «Sé perfectament qui ets».

En Tord Schultz es va afanyar a entrar a les oficines de la tripulació.

Com sempre, en Serguei Ivanov es va assegurar de ser el primer de sortir de la furgoneta aparcada a l'asfalt de la pista d'aterratge i es va afanyar a pujar les escales fins a l'interior de l'aeronau deserta. Després va entrar amb l'aspiradora a la cabina del pilot i va tancar la porta. Es va posar els guants de làtex i se'ls va apujar fins a l'altura dels tatuatges, va obrir la tapa frontal de l'aspi-

radora i, després, l'armariet del capità. En va treure la maleta de mà, una Samsonite, la va obrir, en va enretirar la coberta de metall del fons de tot i va comprovar que els quatre blocs de quilo que semblaven totxos fossin on havien de ser. Després va tornar a tancar la maleta i la va entaforar sencera a l'interior de l'electrodomèstic, empenyent-la amb la mà cap al fons del tub i fins a la immensa maleta que s'havia assegurat de buidar minuts abans. Després va tornar a tancar la tapa frontal de l'aspiradora i la va posar en marxa. En qüestió de segons ja havia enllestit i va sortir de la cabina.

Quan ho van haver netejat i endreçat tot van sortir de l'avió a poc a poc, van deixar les bosses de color blau cel plenes d'escombraries a la Daihatsu i se'n van tornar cap a la sala. Aviat l'aeroport tancaria fins a la matinada i ja només quedaven tres o quatre vols que s'havien d'enlairar d'allà o aterrar-hi. Es va mirar la Jenny, la cap de torn, i després va donar un cop d'ull a la pantalla del seu ordinador, on apareixien les sortides i arribades que quedaven fins a l'hora de tancar. No hi havia cap retard previst.

—Faré el de Bergen —li va dir llavors en Serguei, amb aquell accent rus tan pronunciat que tenia. Almenys, però, el noruec el parlava; coneixia altres russos que feia deu anys que vivien al país i que encara s'havien d'espavilar en anglès. Quan havia arribat feia gairebé dos anys, el seu oncle li havia deixat molt clar que volia que aprenguéssin l'idioma del país; després havia mirat d'animar-lo dient-li que potser havia heretat la seva facilitat per a les llengües.

—Ja l'he assignat, el de Bergen; hi va en Nick. Si vols, et pots esperar al de Trondheim.

—No, no. M'estimo més fer el de Bergen; que hi vagi en Nick, al de Trondheim.

—Com vulguis. Treballes massa, Serguei.

Després es va asseure en una de les cadires que hi havia arambades a la paret i es va recolzar d'esquena al respatllet amb

molt de compte; encara tenia la pell d'entremig de les espatlles força sensible. L'Imre, el tatuador de la presó de Nijni Taguil, li havia enviat els dibuixos i ell els havia donat al tatuador noruec. És clar que encara no havia acabat. En Serguei va pensar un moment en els tatuatges d'en Peter i l'Andrei, els lloctinents de l'oncle. Les línies blaves mig descolorides a la pell d'aquells dos cosacs d'Altai parlaven de la seva dramàtica vida i de les grans proeses que havien protagonitzat. Ell, però, també tenia alguna cosa de la qual presumir. Un assassinat. Tampoc no es podia dir que hagués estat res de l'altre món, però, tot i així, ell se l'havia fet gravar a la pell en forma d'àngel amb agulla i tinta. I potser aviat en cometria un altre, d'assassinat; un de més important. «Quan calia, calia», li havia dit l'oncle; després li havia demanat que s'anés preparant mentalment, per quan arribés el moment, i que practiqués amb el ganivet. Li havia explicat que, aviat, potser arribaria un home; no era del tot segur, però potser sí que vindria.

Potser sí.

En Serguei es va mirar les mans. Encara duia posats els guants de làtex. Naturalment, era una sort que el seu uniforme de treball li impedís deixar empremtes digitals als paquets; si algun dia les coses es torçaven, allò li aniria molt bé. Les mans no li tremolaven gens. Feia tant de temps que es dedicava a allò que de vegades fins i tot s'havia de recordar a ell mateix el risc que corria per no baixar la guàrdia. Esperava que, quan arribés el moment de fer el que calia, estigués igual de tranquil. Llavors, es podria fer el tatuatge per al qual ja havia encarregat els dibuixos. Al cap d'un moment, s'ho va tornar a imaginar; es descordaria la camisa a la sala d'estar de casa seva, a Taguil, envoltat dels germans de l'*urka*, i els ensenyaria els tatuatges que s'havia fet mentre havia estat fora. Llavors no li caldria dir res. No diria res, però ho veuria als ulls dels altres; veuria que ja no era el petit Serguei. Feia setmanes que, cada vespre, quan resava, de-

manava que aquell home arribés aviat, perquè així tindria ocasió de fer el que calia fer.

El missatge que anunciava que havia arribat el moment d'anar a netejar l'avió de Bergen va crepitjar al walkie-talkie.

En Serguei es va aixecar i va badallar.

El que havia de fer en aquella segona cabina era encara més senzill que el que acabava de fer a l'altra: només havia d'obrir l'aspiradora altre cop i col·locar la maleta de mà a l'armariet del pilot.

Quan sortia de l'aeronau es va trobar amb la tripulació que tot just entrava. En Serguei va evitar la mirada del pilot; va abaixar la vista i va veure que duia la mateixa maleta que en Schultz, una Samsonite Aspire GRT d'un vermell idèntic, però sense la maleta de mà de la mateixa marca que es podia fixar dalt de tot. Cap d'ells no sabia res dels altres, del que els movia a fer el que feien, ni tampoc de les seves vides o les seves famílies. L'únic que relacionava en Serguei, en Schultz i l'altre pilot més jove era que cadascun tenia el número dels altres a les memòries dels mòbils comprats a Tailàndia, impossibles de rastrejar; així es podien enviar missatges de text en cas que hi hagués algun imprevist. En Serguei no sabia si en Schultz i el pilot més jove es coneixien, però ja li estava bé; valia més saber només l'indispensable. I, precisament per aquest motiu, en Serguei no sabia què passava amb aquells paquets. És clar que s'ho podia imaginar. Perquè, quan el pilot d'aquell vol intern entre Oslo i Bergen arribava al seu destí, hauria estat volant en territori nacional i no hauria de passar ni duanes ni controls de seguretat. Així, doncs, s'enduia la maleta de mà a l'hotel de Bergen o allà on fos que la tripulació passava la nit, algú picava a la porta discretament i quatre quilos canviaven de mans en un tres i no res. D'altra banda, per molt que el violí, aquella droga que s'havia posat tan de moda últimament, n'hagués fet baixar el preu, el consumidor final encara pagava una petita fortuna per una dosi

d'heroïna. Mil corones el gram. No cal dir que ja l'havien mesclat un cop i, abans de vendre-la al carrer, la tornaven a mesclar, així que d'aquells quatre quilos en treien vuit milions de corones. Sabia comptar, ell; si més no, prou per adonar-se que el que li pagaven, en comparació, era una misèria. Però sabia que, quan hagués fet el que calia, cobraria més, i, llavors, d'aquí a un parell d'anys, es podria permetre de comprar-se una casa a Taguil, buscar-se una siberiana ben guapa i potser fins i tot portar els pares a viure amb ells a la casa nova i cuidar-los quan es fessin grans.

Ara tornava a notar la coïssor del tatuatge a la part alta de l'esquena, com si la pell grués per saber què vindria després.